

24.4.2026

VN/26540/2025

VN/26540/2025-STM-38

Lausuntoyhteenveto luonnoksesta hallituksen esitykseksi urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 23.2.2026 päivätyllä lausuntopyyntöillä lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamiseksi. Lausuntoja annettiin yhteensä 21 kappaletta. Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Akava ry
- Eläkesäätiöyhdistys ESY ry
- Finanssiala ry
- Finanssivalvonta
- Jalkapallon pelaajayhdistys ry
- Jääkiekon SM-liiga Oy
- LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö
- Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö
- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- OP-Henkivakuutus Oy
- Porasto Oy
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Jääkiekkoliijat ry
- Suomen Koripalloliitto ry
- Suomen Olympiakomitea ry
- Suomen Palloliitto ry
- Suomen Pesäpalloliitto ry
- Suomen Urheilijat ry
- Vaasan yliopisto

Lisäksi lausunnon antoivat kaksi yksityishenkilöä. Valtiovarainministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettiin muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia (276/2009) siten, että urheilijoiden vanhuudenturva olisi jatkossa mahdollista järjestää vakuutusyhtiössä nykyisen laskuperustekorkoon sidotun eläkevakuutuksen lisäksi myös sijoitussidonnaisella eläkevakuutuksella. Esityksessä ehdotettiin myös, että vanhuudenturva voitaisiin järjestää vakuutusyhtiön sijaan erillisessä, urheilijoiden omassa

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

lisäeläkekassassa, joka perustettaisiin uutena. Esityksen mukaan eläke olisi mahdollista maksaa jatkossa urheilijan suostumuksella määräaikaisena nykyisen elinikäisen suorituksen sijaan. Lisäksi lakiin lisättäisiin mahdollisuus maksaa tietyissä tilanteissa eläkesäästö kertasuorituksena, jos säästön määrä jäisi alle laissa säädettävän rahamäärän. Lain voimaantulosäännöksessä ehdotettiin lisäksi säädettäväksi, että ennen lain voimaantuloa alkaneet vakuutukset sekä vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön sopimuksella sekä vapaakirjojen osalta vapaakirjan haltijan pyynnöstä ja vakuutusyhtiön suostumuksella.

Lausunnonantajien näkemyksiä

Lausunnonantajat pitivät pääsääntöisesti esitystä kannatettavana sekä tarpeellisena ja kiireellisenä. Suomen Urheilijat, Akava ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry sekä Vaasan yliopisto pitivät kuitenkin tärkeänä, että urheilijoiden sosiaaliturvaa tarkasteltaisiin jatkossa kokonaisuutena, ottaen huomioon urheilijoiden asema työntekijöinä ja heidän yhdenvertaisuutensa muihin työntekijäryhmiin nähden. SAK katsoi, että esitys on valmisteltu akuutin vakuuttamisen ongelman ratkaisemiseksi, eikä siinä näin ollen ole kyse lähtökohtaisesti pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteista korjata urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita. SAK ja Akava esittivät kolmikantaisen työryhmän perustamista urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteiden korjaamiseksi.

Kaikki lausunnonantajat kannattivat mahdollisuutta järjestää urheilijoiden vanhuudenturva sijoitussidonnaisella vakuutuksella. Tämän katsottiin vahvistavan urheilijoiden eläketurvan tasoa sijoitusaikojen ollessa pitkiä. Useat lausunnonantajat totesivat, että myös jo kertyneet vapaakirjat tulee voida muuttaa sijoitussidonnaisiksi. Erityisen tärkeänä pidettiin myös sitä, että urheilijan tulisi voida siirtää vapaakirjoille kertyneet säästöt halutessaan henkivakuutusyhtiöstä toiseen tai mahdollisesti lisäeläkekassaan. Tätä näkemystä toivat esiin erityisesti urheilijoiden edustajat. Siirto-oikeuden puuttumisen katsottiin voivan johtaa urheilijoiden asettamiseen perustuslain näkökulmasta epäedulliseen asemaan verrattuna muihin ammatinharjoittajiin. Siirto-oikeutta perusteltiin lausunnoissa vakuutusmarkkinoiden paremmalla tosiasiallisella toimivuudella ja sillä, että useissa yksilöllisissä eläkevakuutuksissa säästöjen siirrettävyys on tietyin edellytyksin mahdollista. Suomen Urheilijat ry, Suomen Jääkiekkoliijat ry, Jalkapallon pelaajayhdistys ry sekä Vaasan yliopisto katsoivat myös, että urheilijalla itsellään tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa omien eläkeidensä ja sijoitustensa riskitasoon.

OP-Henkivakuutus totesi launnonossaan, että lainvalmistelussa tulisi todet selkeästi sijoitussidonnaisen vaihtoehdon osalta, ettei kyseinen eläkejärjestely ole jatkossakaan vakuutussopimuslain mukainen sijoitusvakuutus, sillä tällainen tulkinta aiheuttaisi vakuutusyhtiöille erittäin vaikeasti toteutettavia lisävelvoitteita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö totesi launnonossaan, että vapaakirjojen ja nykyisen vakuutuskannan siirto voi olla tärkeä kysymys sen kannalta, onko lisäeläkekassan perustaminen realistinen vaihtoehto. Siksi se tulisi ratkaista viimeistään tapaturmavakuutusta koskevan valmistelun yhteydessä eläketurvaa täydentävänä esityksenä. Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoi, että ensisijaista on kuitenkin tämän lain voimaantulon varmistaminen 1.7.2026 alkaen.

Monet lausunnonantajat katsoivat, että lisäeläkekassa vaihtoehtoisena urheilijan vanhuudenturvan muotona voisi tuoda vaihtoehtoja ja lisätä kilpailua. Useissa launnonoissa kuitenkin todettiin, että lisäeläkekassan osalta tarvittaisiin lisäselvityksiä, erityisesti järjestelmän kustannusrakenteen, verotuksen, sääntöjen, hallinnollisen toimivuuden ja riskien osalta. Sekä urheilijoiden että urheilutyöntekijöiden taholta launnonoissa tuotiin esille, että lisäeläkekassa ei tule muodostua ratkaisuksi, jossa riskit tai hallinnolliset kustannukset siirtyvät epäsuhtaisesti urheilijoiden kannettavaksi. Lisäeläkekassa ei myöskään saisi muodostua ainoaksi vaihtoehdoksi vanhuudenturvan järjestämiseen, vaan sen tulisi olla yksi lisätoimija markkinoilla.

Finanssivalvonta totesi launnonossaan, että lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) mukaan lisäeläkekassassa järjestettävässä eläketurvassa osakkaan vastuu ei rajoitu urheilijalain mukaisen vakuutusmaksun suorittamiseen, vaan osakkaan vastuu määräytyy lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) mukaisesti. Finanssivalvonta totesi lisäksi, että elinikäiseen eläkkeeseen sisältyy pitkäikäisyysriski eli niin sanottu biometrinen riski. Lisäeläkekassalle, joka takaa biometrisen riskin, on laissa asetettu eri vakuutusluokkien osalta erilaiset vaatimukset vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä. Määräaikaisesti maksettavaan eläkkeeseen urheilijalta laissa edellytetty suostumus tarkoittaisi käytännössä sitä, että lisäeläkekassassa järjestettävä eläketurva olisi lähtökohtaisesti elinikäistä ja kassa kantaisi riskin vakuutettujen pitkäikäisyydestä. Finanssivalvonnan mukaan esitysluonnoksen mukaista urheilijalain 14 §:n vapaakirjan syntymisoikeutta koskevaa momenttia ei voida kaikilta osin käytännössä soveltaa lisäeläkekassassa, mutta tämä jää ko. momentin sisällöstä epäselväksi. Finanssivalvonta kiinnitti huomiota siihen, että lakiehdotuksen 14 §:n kertasuoritusta koskevassa momentissa esitetty viittaus lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 8 luvun

6 §:n mukaiseen kertasuoritukseen lisäeläkekassassa ei ole kassan osalta sovellettavissa kertasuorituksen maksamiseen vapaakirjan saantihetkellä eli esimerkiksi pelaajasopimuksen päättyessä. Lisäksi Finanssivalvonta totesi, että urheilijalain mukaiseen vanhuudenturvan järjestämiseen lisäeläkekassassa saattaa liittyä myös muita merkityksellisiä seikkoja, jotka vaikuttavat järjestelyn toteuttamismahdollisuuksiin.

Eläkesäätiöyhdistys ESY ry totesi, että käytännössä sijoitussidonnainen eläke ei voi olla eläkekassassa elinikäinen. Myös Porasto Oy katsoi, että sijoitussidonnainen eläke ei käytännössä voisi olla elinikäinen, vaan tulisi säätää määräaikaiseksi. Jos eläke olisi elinikäinen, maksuaika olisi asetettava hyvin pitkälle ajalle usean kymmenen vuoden päähän. Tällöin urheilijauran aikainen kertynyt eläke jäisi suurella osalla urheilijoista hyvin pieneksi ja lopulta eläkkeensaajan kuollessa suuri osa eläkkeestä maksettaisiin kuolinpesälle. Edelleen ESY totesi, että vakuutusyhtiöille lasketut kertasuoritusarvot eivät ole yhteneväiset. Eläkekassan osalta kertasuoritusraja tulisi laskea 10 vuoden määräaikaisen vanhuuseläkkeen mukaan, jolloin ilman vakuutetun suostumusta maksettava eläke olisi eläkekassassa 4 200 euroa.

Porasto Oy totesi lakiehdotuksen vähentävän riskiä siitä, että työnantaja ei saa vakuutettua urheilijoidensa eläketurvaa. Urheilijoiden eläkekassan perustamisen Porasto Oy katsoo mahdollistavan uuden kustannustehokkaan vaihtoehdon, jossa urheiluseurat ja näiden työntekijät tekevät itse päätökset ja voivat vapaammin valita sijoituskohteen sekä vaikuttaa eläkekassan hoitokustannuksiin.

SAK totesi lisäeläkekassojen olevan käytännössä enää suuremmissa konserneissa ja suurimmilla työnantajilla. Pienempiä lisäeläkekassoja on purettu, eikä uusia kassoja ole viime vuosina perustettu. Vakuutettavien ammattiuurheilijoiden määrä on voimassa olevan sääntelyn osalta kokonaisuudessaan suhteellisen pieni. SAK totesi vakuuttamisen hajauttamiseen liittyvän siten huoli ryhmän houkuttelevuudesta eri vakuutuksen tarjoajille.

Suurin osa lausunnonantajista kannatti mahdollisuutta maksaa eläke määräaikaisena sekä pienet eläkesäästöt kertakorvauksena. Suomen Urheilijat, Suomen Jääkiekkoliijat sekä Jalkapallon pelaajayhdistys korostivat erityisesti sitä, että kertakorvauksen maksamisen tulee perustua aina urheilijan omaan suostumukseen ja sääntelyn tulee olla selkeää sen osalta, milloin urheilu-uran katsotaan päättyneen, sekä miten kertakorvauksia verotetaan. SAK ilmoitti kannattavansa varauksella mahdollisuutta maksaa pienet eläkesäästöt kertakorvauksena ja katsoi, että tämä saataisi helpottaa erityisesti ulkomaalaisten pelaajien eläkkeiden saamista. SAK kuitenkin totesi, että hallituksen esitysluonnos kaipaa selvennystä siltä osin, milloin urheilu-uran tulkitaan päättyneen ja toteaa, että suomalaisten urheilijoiden osalta eläkesäästöjen maksamista kertasuorituksena ei voi sitoa pelaajasopimuksen päättymiseen. Kertakorvauksen maksaminen aina työnantajan vaihtuessa ei ole tarkoituksenmukaista. Monet muutkin lausunnonantajat katsoivat, että urheilu-uran päättymisen käsitettä tulisi hallituksen esityksessä täsmentää. SAK piti myös tärkeänä, että erityisesti epäselvissä tapauksissa eläkesäästöjen maksaminen kertasuorituksena tulisi tapahtua euro-määrästä huolimatta vain vakuutetun omalla suostumuksella. Suomen Koripalloliitto katsoi, että kertakorvausmahdollisuus voisi olla jopa jonkinlainen houkutin etenkin ulkomaalaisten urheilijoiden Suomeen saamiseksi ja siten Suomen kilpailukykyä ammattiuurheilijoiden keskuudessa kohottava asia.

OP-Henkivakuutus Oy katsoi, että kertamaksuvaihtoehdon tulisi olla vakuutusyhtiön päätettävissä ja toteutettavissa yhtiön aloitteesta. Tämä olisi erityisen tärkeää ennen lain voimaantuloa syntyneiden vakuutuskantojen osalta. Pienten kertamaksujen osalta OP-Henkivakuutus Oy ehdotti täsmennystä siten, että euromääräiset rajat olisivat vakuutusyhtiökohtaisia. Yhtiöillä ei OP-Henkivakuutus Oy:n näkemyksen mukaan ole mahdollisuutta selvittää asiakkaan mahdollisia muita vakuutuksia muissa yhtiöissä. Joissakin lausunnoissa esitettiin myös, että elinikäisten eläkkeiden sijaan eläkeajan tulisi aina olla määräaikainen, pois lukien kertamaksusuoritukset. Sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö että OP-Henkivakuutus Oy ehdottivat lausunnoissaan, että sääntelyn selkeyttämiseksi lain 14 §:stä poistetaan termi ”yksilöllinen eläkevakuutus”, koska kyse on vakuutetun vapaakirjaoikeudesta.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö esitti arvioitavaksi, olisiko ulkomaalaisten urheilijoiden osalta mahdollista joustaa pakollisesta vakuuttamisvelvollisuudesta ja maksaa sen sijaan heille esimerkiksi vakuutusmaksua vastaava summa rahana, jolloin urheilija voisi varautua eläkeikaan esimerkiksi kotimaastaan otettavalla vapaaehtoisella eläketurvalla. Toisena vaihtoehtona voisi olla ulkomaalaisen urheilijan vakuuttaminen muun kansainvälisen vakuutusjärjestelyn kautta. Lisäksi LähiTapiola esitti vakuuttamisvelvollisuuden alaikärajan, esimerkiksi 18 vuotta, ja mahdollisuutta toteuttaa eläkevakuutusratkaisu kollektiivisesti liittotasolla hallinnollisen taakan keventämiseksi.

Suomen Urheilijat, SAK, Suomen Jääkiekkoliijat, Jalkapallon pelaajayhdistys sekä Vaasan yliopisto esittivät, että urheilijalain 16 §:ssä mainittua määräaika tulisi pidentää kahteen vuoteen ja vakuutusyhtiön ilmoitusvelvollisuutta vakuutuksen tarjoamisen lopettamisesta tulisi laajentaa koskemaan myös vakuutuksenottajia sekä vakuutettujen

edustajia. Lisäksi esitettiin, että lainsäädännöllä voitaisiin velvoittaa tiettyjä tahoja tarjoamaan urheilijalain mukaista vakuutusta.

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö toi lausunnossaan esiin erinäisiä teknisiä korjausehdotuksia lakiluonnokseen. Mandatum totesi myös, että lain voimaantulosäännöksestä ei käy ilmi, koskeeko eläkkeen määräaikaisen maksamisen mahdollisuus sekä kertakorvausmahdollisuus myös jo voimassa olevia vakuutuksia sekä muodostuneita vapaakirjoja. Lisäksi Mandatum ehdotti lakiin otettavaksi maininta siitä, että samasta urheilusarjasta kertyneet vakuuttukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat voitaisiin yhdistää vakuutusyhtiön sisällä yhdeksi kokonaisuudeksi.

Lausunnoissa tuotiin myös esiin näkemyksiä, joiden mukaan vakuuttamisvelvollisuuden alarajaa tulisi laskea niin sanotulle yleiselle tasolle. Monien urheilijoiden palkkataso jää alle laissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden alarajan (13 790 euroa vuoden 2026 tasossa) ja näin ollen kokonaan ilman urheilijalain mukaista tapaturma- ja eläketurvaa. Edelleen lausunnoissa katsottiin, että lakimuutosten yhteydessä tulisi turvata urheilijoiden eläkemaksut myös seuratyöntajien konkurssitilanteissa.

Suomen Palloliitto sekä Suomen Pesäpalloliitto esittivät harkittavaksi jatkossa, tulisiko myös ammattimaisesti toimivat erotuomarit, joiden palkkiotaso ylittää lain edellyttämän minimitason, katsoa lain soveltamisalaan kuuluviksi henkilöiksi.